

ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ЗАКАЗНИК ЯК ЕЛЕМЕНТ КЛАСТЕРУ МІСЦЕВИХ ПРОМИСЛІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АЛЬТЕРНАТИВНОЮ ЗАЙНЯТІСТЮ

А. В. Шестакова,
здобувач

Житомирський національний агроекологічний університет

Окреслено модель природно-екологічного заказника, що може стати наглядним прикладом для ефективного використання трудового потенціалу сільських територій в місцевих промислах з метою розвитку малого бізнесу та сприяння в альтернативній зайнятості.

Ключові слова: природно-рекреаційний заказник, місцеві промисли, альтернативна зайнятість.

В умовах різкого загострення ситуації в демографічному та трудовому сегментах села, перехід від існуючої неефективної галузевої структури сільської економіки до нової соціально та інноваційно-орієнтованої моделі розвитку набуває пріоритетного значення. З метою ефективного соціально-економічного розвитку Житомирської області, виникає потреба в пошуку та розробці нових напрямів забезпечення стійкого розвитку сільських територій, що можливо лише на основі інноваційних підходів. Розробка напрямів комплексного розвитку альтернативних видів діяльності на основі модернізації місцевих промислів залишається однією з актуальних проблем сучасної економічної науки та об'єктивною необхідністю розвитку сільських територій та використання трудового потенціалу.

Підхід інноваційного використання промислових ресурсів сільської місцевості має стати перспективним

напрямом. Використання таких вагомих факторів, як географічне місцезнаходження, наявність природно-ресурсного потенціалу, збереження високого попиту на продукцію побічного лісокористування, послуг полювання і рибальства, поєднуючи з іншими видами альтернативної діяльності, робить можливою організацію високоефективних промислів, поліпшує соціально-економічну ситуацію на селі.

Метою даного напряму розвитку місцевих промислів Житомирщини є розвиток альтернативної зайнятості та зміцнення культурних традицій в природокористуванні. Це дасть поштовх у досягненні передових позицій по забезпеченню населення власною вирощеною та виловленою рибною продукцією, добутою м'ясною сировиною диких тварин і зібраною продукцією побічного лісокористування та забезпечить вирішення екологічних задач з раціонального використання та збереження природних ресурсів. Результат організації діяльності природно-рекреаційних заказників передбачає: створення нових робочих місць, створення необхідної інфраструктури, вирішення екологічних проблем, створення міцної платформи для розвитку сільського екотуризму. Важливо додати, що організація господарств такого типу дозволить збільшити кількість та розширити асортимент свіжої та якісної продукції промислів для постачання на внутрішній ринок. Значимість місцевих промислів полягатиме в забезпеченні продовольчою сировиною вітчизняних підприємств, відродженні промислово-виробничих потужностей, посиленні альтернативної зайнятості в ефективному використанні трудового потенціалу сільських територій.

Природно-рекреаційні заказники як нові форми організації бізнесу на сільських територіях є базовими елементами в структурі кластеру місцевих промислів,

організація господарської діяльності яких здатна забезпечити диверсифікацію сільської економіки та максимально поєднати напрями місцевих промислів з такими видами альтернативної зайнятості: торгівля сувенірами, роздрібна торгівля, тимчасове розміщення, організація харчування тощо. Зокрема, дані перспективні напрями, як надання послуг екологічним туристам (рекреантам), любителям спостережень за тваринним світом дикої природи, організація екологічних заходів та екскурсій, проведення мисливських та рибальських турів підвищать приток інвестицій в обласний та місцеві бюджети, а також поліпшать соціально-економічний стан сільського населення [1, с. 28].

Принциповим моментом для використання трудового потенціалу має стати прискорення процедури набуття місцевими промислами, зокрема еко- та агротуризмом, правового статусу, це приведе сільські території до нового поштовху у їхньому розвитку. В цьому аспекті необхідно підкреслити, що сільський екологічний туризм в рамках господарської діяльності природно-рекреаційних заказників та культурних мисливсько-рибальських парків, маючи високий рекреаційний потенціал, не лише принесе відчутний дохід мешканцям сіл, але й сприятиме масовій пропаганді місцевих промислів та культурних традицій, підвищенню рівня альтернативної зайнятості населення. Природно-ресурсний потенціал та нові екзотичні напрями туризму гармонійно зможуть доповнювати одне одного, а головне задовольняти потреби в рекреаційному дозвіллі переважної частини туристів з міської місцевості.

Крім того, впровадження природно-рекреаційного заказника (на прикладі проекту ТОВ «Екосвіт Полісся») забезпечить як економічний, так соціальний та екологічний ефект. Пріоритетні завдання розробленого проекту передбачають: використання трудового потенціалу, що

здійснюватиметься через створення нових робочих місць з повною та неповною зайнятістю з метою більш широкого залучення місцевого населення в альтернативну діяльність природно-рекреаційного заказника; розвиток малого та середнього підприємництва (об'єкти сервісу, сувенірної та ремісничої продукції, громадського харчування та торгівлі); розширення каналів постачання нетрадиційної м'ясної сировини та продукції побічного лісокористування для населення області; поліпшення культурно-побутових умов працівників; організаційний майданчик по обміну досвідом в науково-навчальних та комерційних цілях; розширення спектру можливих напрямів культурно-просвітницької діяльності, організація екскурсійно-пізнавального туризму; розвиток господарської діяльності в рамках міжнародного співробітництва та технічної підтримки [2, с. 208].

Таким чином, безумовним пріоритетом використання трудового потенціалу та альтернативної зайнятості сільського населення є створення природно-рекреаційного заказника, що стимулюватиме сільську економіку, залучатиме молодь для проживання і виробничої діяльності на сільських територіях; мотивуватиме підприємців-початківців до альтернативних видів діяльності; надаватиме послуги в різних напрямках організації відпочинку, науково-пізнавальних цілях, міжнародному співробітництві та сприятиме розвитку сільського дорадництва.

Список використаних джерел:

1. Вертинская Т. С., Клицунова В. А. Методология создания туристических кластеров в Беларуси. Минск: Библиотека сельского туризма, 2014. – 52 с.

2. Шестакова А. В. Соціально-економічний аспект мотивації розвитку місцевих промислів на територіях посиленого екологічного навантаження. Biodiversity after the Chernobyl Acciident. Part II. The scientific proceeding of the International network Agrobionet. 2016. С. 206–210.